

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Բանկերն ու փոխանակման կետերը մեծ փողեր «աշխատեցին» դոլար վաճառելով

Կենսրուսական բանկի ուշագոծ հայտարարությունն ազդեցություն չունեցավ «արժուքային սպեկուլյացիաների» և «անհարկի փոխարկումների» վրա

Նոյեմբերի 24-ին Հայաստանում դոլար-դրամ փոխարժեքը կտրուկ տատանվեց եւ նախորդորված համեմատ դրամը դոլարի նկատմամբ արժեգրկվեց 16 կետով, կազմելով 435 դրամ 1 դոլարի համար: Դրա ներին եւ արտակի օրենքիկ դաշտաներին անդրադարձան մեր նախորդ հրապարակման մեջ («Դրան արժեգրկվեց՝ ինչո՞ւ եւ ի՞նչ սղասել», 28.11.2014): Մասնավորաբես նշեցինք, որ այդ փոփոխությունը դայմանավորված չէր մեկ որոշչչ գործոնով, որ դաշտաներից յուրաքանչյուրն իր ազդեցությունն ունեցել է դրա վրա եւ ամենից շատ ազդել է ներմուծման ծավալների ավելի արագ ավելացումը արտահանման համեմատ: Այս օրենքիկ իրականության հիմնան վրա էլ ԿԲ-Ը հանդիս էր ԵԿԵԼ դրամի արժեգրկմանն ուղղված իր գործիքների կիրառմաբ: Ըստ ԿԲ հայտարարության, այդ «Ճճգրտումն» արտացոլում էր տվյալ դասին ուղարկած ստեղծված իրավիճակը, ինչի հետ հանձայնվել էին ֆինանսական ուղարկայի մասնակիցները՝ հիմնականում բանկերը: Սու մեկ օրբար, մինչեւ դեկտեմբերի 1-ը, այս փոխարժեքը դադար-

Վոլում էր 430-440 դրամի միջակայինը, ինչը հավանական էին հաճարել նախորդ հրապարակման մեջ կանխատեսմամբ:

Սակայն, նոյեմբերի վերջին հանգստյան օրերից հետո, երկու շաբթի դեկտեմբերի 1-ի առավելության բանկերի մասնացյուղերում եւ փոխանակման կետերում փոխարժեքը կրոնկ փոխվեց՝ 1 դրամի դիմաց հասնելով 445-460 դրամ միջակային։ Սա այն դեմքին, երբ ուրբաթ օրը ՆԱՍԴԿԸ ՕԵՄԵՔՍ ԱՐՄԵՆԻԱ ֆոնդային բրոսայում վաճառվել էր ընդամենը 500 հազար դրամ՝ 1 դրամար 434 դրամով։ Պատկերացում կազմելու

բար Երկուութի օրը ֆինանսական գույքում տեղի ունեցած սուլբեկան դաշտանունը կամ ինչպես սիրուած են ասել ԿԲ-ում սպեկուլյատիվ բնույթ է կրում:

Պարզաբն այդ օրը բանկերը
ու փոխանակման կետերը որ-
ուն էին հավելյալ սպասումներ
ձեւավորելով մարդկանց մոտ,
մեծ գումարներ աշխատել: Ընդ
որում, առի (Միջինը 445 դրամ)
եւ վաճառի (Միջինը 460 դրամ)
մեծ տարերությունից ենթադր-
վում էր, որ ավելի մեծ արժեգույ-
նան հավանականությունից
վախեցած, մարդիկ զանգվա-
ծաբար կնեսվեն դոլար գնելու,
ինչը ավելի կրանքացներ դոլա-
րի գինը: Այս եւ այն անքողքը,
որ տեղի ունեցավ դեկտեմբերի
1-ին: Համեստական է, որ այդ
օրը ՆԱՍԴԿ ՕԵՄԵՔՍ ԱՐՄԵ-
ՆԻԱ ֆոնդային բորսայում ար-
տաժույթի վաճառի ծավալնե-
րը դարձյալ փոփ էին 3,5 մլն
դոլար, իսկ փոխարժեքն էլ՝ 439
դրամ 1 դոլարի դիմաց, դարձյալ
զգալիորեն զիջում էր փոխա-

Աակնան կետերում վաճառվող դոլարի գնից (460 դրամ 1 դոլարի դիմաց): Եթե փոխարժեի կտրվարանը պահանջում է դայնանավորված լիներ ու ուսկայական գործններով, ապա գոնե նույն օրը դոլարի վաճառքի մեջ ծավալ-ներ կգրանցվեին նաեւ ֆոնդային բորսայում:

Իսկ հնչով էր դեկտեմբերի 1-ին զքաղաքած Կենտրոնական բանկը: Օրվա վերջին ԿԲ-ն հանդես եկավ հայտարարությամբ, նշելով, որ փոխարժեի մեջ տատանումները «կրում են կարճաժամկետ բնույթ», կոչ անելով «զերծ մնալ արժութային սպեկուլյացիաներից եւ անհարկի փոխարկումներից, բանի ոռփոխարժեի նման տատանողական վարժագծի դարավայում, դրանի իրենց մեջ կրում են բարձր ռիսկեր եւ ակնկալվող օգուտի փոխարեն կարող են հանգեցնել զգայի վնասների»:

Ակնհայտութեն ուշացած կոչ,
որը ոչ մի ազդեցություն չի լսե-
ցավ դոլար գնողների արդեն
զանգվածային դարձած խու-

Ճաղային տրամադրությունների վրա: Ավելին, հենց ԿԲ-ն առաջին հերթին դեմք է բոլով չտար իսկ ճանանաւած արժութային սպեկուլյացիաները, որնն իրականացրեցին հայաստանյան բանկերը, աղա նոր դիմեր հանրությանը ննան կրոնվ: Այդ ամենը դեմք է արվեր արագ, «արժութային սպեկուլյացիաները» սկսելու դահին, որդեգի դրան արագ կասեցվեին եւ սպասումներ չձեւավորեին բնակչության մոտ: Դեռազգյում ԿԲ կողմից ոչ դաշտնադեմ դրլարի վաճառքը ըստ սահմանափակելու դահանց դրվեց բանկերի առջեւ, բայց դրանի միայն ճասանք մեղմեցին դեկտեմբերի 1-ին կատարվածի արձագանքը: Դեկտեմբերի 4-ին փոխարժեքը գտնվում էր 440-450 դրամ 1 դրլարի դիմաց միջակային: Սակայն, համադաշտախան սպասումների առկայությունը բնակչության միայն զգայի ճասի մոտ, որն առանց այդ էլ վստահություն չունի ազգային արժույթի նկատմամբ եւ մի յուրահատուկ դաշտամունքունիքի դրլարի հանդեպ, ինարավորությունը չի տալիս իրական փոխարժեք ձեւավորվելուն:

ԿԲ-ն, փաստուեն, ուշացումն ունիվ է բանկերին դարձադրելու գերծ մնալ դեկտեմբերի 1-ի գործադրությանը, որը ցնցումներ է առաջացնում ֆինանսական ռուկայում, բացասարա ազդում աճրող տնտեսության վրա հանգեցնում է զնամի ավելացնանք՝ լրացնության սոցիալական խնդիրներ առաջացնելով, իսկ երկարաժամկետ առումնվ հերինակագրկվում է հայկական դրամը, նորասելով մեր տնտեսության դոլարիզացիայի ճակարդակի բարձրացմանը:

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ
ԵՐԱԾՈՒՄ

Հայ-Վրացական Եւերգետիկ Ծրագիրը Կֆինանսավորի գերմանական KfW բանկը

Հայաստանի Հանրապետության
Եւ գերմանական KfW բանկի մի-
ջնեւ «Կովկասյան Էլեկտրահաղորդ-
ման ցանց I» ծրագրի համար վար-
կային եւ ծրագրային համաձայ-
նագրի (75 մլն Եվրո)» նախագիծը
երեւ արժանացավ Հայաստանի
կառավարության հավանությա-
նը: Ծրագրի նորատակն է միացնել
հայկական եւ Վրացական էներ-
գահանակարգեր՝ Վրացական
սահմանի մոտ՝ Այրումում Տեղա-
կայվող 500/400/220 կՎ բարձր լար-
ման հաստատուն հոսանքի փոխա-
կերտիչ կայանով: Վրացական
կողմից միացումը կլինի «Սառ-
նեուլի» ենթակայանից 500 կՎ,
հայկական կողմից՝ Քրազդանից
400 կՎ գծերի միջոցով: Դանաձայ-
նություն տրվեց նաև նույն ծրագրի
իրականացման 10,2 մլն Եվրո ար-
ժելով համաձայնագրի նախագ-
ծին:

ԿԲ փոխնախագահ. «Գործի ենք դրել բոլոր միջոցները փոխարժեվի տարանողականությունը հաղթահարելու համար»

Փոխարժեի տատանման թե-
ման երեկ հնարկվել է նաեւ կա-
ռավարությունում: Մինչ նիսի
սկսվելը վարչադրե Հովհկ Ար-
քարհաճյանը տարադրամի ռուկա-
յուն առկա իրավիճակի վերաբե-
րյալ դարձարանման հաճար
ձայնը սկել է ՀՀ կենտրոնական
բանկի նախագահի տեղակալ
Ներես Երիցյանին:

Իրարի պատճենը ուղղված է ին-
դրամի ստեղուցացիայից եւ ան-
հարկի փոխարկումից գերծ դա-
հելուն, բանի որ փոխարժեի ն
ան տատանողականության
վարգօֆի դայմաններուն այն
ունենում է բարձր ռիսկեր եւ
չճանազիտացված անձին
ակնկալվող օգուտի փոխարեւ
կարող են նաեւ զգայի վնաս

Հս ԿԲ փոխմախագահի, Վերջին շըանում միջազգային ուղարկում եւ տարածաշըանում տեղի ունեցած զարգացումները, այդ թվում արժութային ուղարկայի մեծ տարածումները դաշտառ են դարձել ներքին արժութային ուղարկում դրամի արժեգրկանը եւ ձեւավորված որոշակի սպասումների ներքին համագերել որոշակի տարածողականության աճին: Սակայն, «ձեւավորված սպասումները այսօր հեռու են մեր տնտեսության հիմնարարներց, այդուհանդեռ, որոշակի ճատավախության տեղի են սկզբ, որովհետեւ նաեւ ճշգրտվում է փոխարժեքը»: Ներսէ Երիցանի հավաստմանը, Կենտրոնական ռազմիկ Ալեքսին համար

ԿԲ փոխախազագահը: Նա նաեւ հավասիացրեց, որ Կենտրոնական բանկի դահլւաները լիով վիճ բավարար են՝ կանխելով փոխարժեի բոլոր տեսակի արհեստական տառանումները եւ աղահպելու ֆինանսական կարունությունը:

«Համեմատության համար ասեմ՝ մեր դահլիսները համարժեք են շօջանառության մեջ գտնվող կամխիկ դրամին։ Այդ իմաստով որեւէցե խնդիր չենք տեսնում։ Բացի այդ, նաև ուզում ենք հավաստացնել, բանի որ կան տարբեր մտահղողություններ բանկային համակարգի եւ որում որդեպարագաների հետ լաստական կապ կատարվի։» Այս առաջարկը սումներով, զնածի ցուցանիշը՝ 2014-15 թթ. կգտնվի նողատակային ցուցանիշի շուրջ՝ տասն նույների թույլատրելի միջակային մում, որը մենք թվերով ասում ենք 4+1,5 տոկոսի շօջանակում Մասնավորաբես, այս տարվա նը կլինի 4 տոկոսի շօջանակում եկող տարի՝ 4+1,5 տոկոսի շօջանակում։

Իրա գործառնությանը համ զայլված, որ բանկային հաճակարգի կայունությունը նույնացնես աղահովված է, Երաշխավորված է կապիտալի բարձր մակարդակով: Բանկերի արդեն իսկ մեծք եւ ակտիվները, եւ դարտավորությունները դրլարացված են, դրլարով են, եւ բանկերն իրենք ելունեն շատ մեծ դրլարային իրացվելիություն՝ եւ կանխիկ, եւ անկանխիկ, որը նույնացնես հանարժե՞ է շրջանառության մեջ չափագութան:

ԿԲ փոխնախագահի ելույթից հետո վարչապետ Հովհիկ Աբրահամյանը Տնտեսական մրցակցության դեպարտամենտի նախագահին առաջարկեց կառավարության հաջորդ նիստում ներկայացնել աղյամների գնածի խնդիրը՝ փարատելու համար այլ կասկածը, թե իրական գնածը ոչ թե 5 տոկոս է, այլ 10-15 տոկոս:

Ամպ-

Բյուլետենի կմտնիքը 1 ԵՏԾ ընդհանուր մաքսատուրքերից և ախտեսված բավական զգալի գումար, 1,-2,5 տոկոս լրացուցիչ տնտեսական աճ հնարավոր կլինի ապահովել, տնտեսության կայուն զարգացման հնարավորություն կրացվի: Տեղական արտադրությունը խթանելով՝ ապրանքների գները կնվազեն: Մանավանդ՝ առաջին անհրաժեշտության ապրանքների արտահանման մի զգալի թվի համար 2-8 տարով մաքսային արտոնություններ են սահմանված: Կարայանին չեր անհանգուտացնում ԵՏԾ-ի հետ սահման չունենալը, քանի որ տարածիկ փոխադրումների մասն պայմանագիրը լավ բանակցված եւ դրույթավորված է պայմանագիրի հինգերորդ հավելվածում: Յայաստանից բեռնատարօ, մտնելով Վրաստանի տարածք, մի անգամ եւս կնքվելու է վրացական կնքծով եւ առանց արգելքի հասնելու է վրաց-ռուսական սահմանի,

այ ԵՏՄ, մեր սփյուռքի ներուժի օգտագործում, զաղափարների գեներացիա Հայաստանի կողմից, երկրի մրցունակ ոլորտների բացահայտում եւ զարգացում, ոլորտների դեմոնոպիղացիա. այս վերջինը դժվար է պատկերացնել, քանի որ Հայաստանում այնպես են փակված ոլորտները մի հիսունհազար դոլարով նոր թիզնես սկսեցանկացողների համար, այնպես են մենաշնորհված առեւտուրը, Ներմուծումն ու արտահանումը, այնպիսի բյուրեղացված մեթոդներով ու դեմպինգներով են փակում նորերի դեմճանապարհը, որ որքան էլ Սուրեն Կարայանը կարծում է, թե մաքսային արտոնյալ ռեժիմները թույլ կտան մրցակցություն ոլորտներում եւ ապամենաշնորհացում՝ թույլ տվեք դրան չիավատալ: Համենայնդեպս՝ հոլոյսը վերջինն է մեռնում, իսկ «Ազգ» միջին բնակչությունը

գայմամբ մտահոգ, ուշադիր հետեւելու է գործընթացին՝ հաջողության ու ձախողման առանձին օրինակներ վեր հասելով:

Ըստիակաբես՝ պայմանագրի կողմանակիցները ԵՏՄ-ին միանալու հիմնավորումները սովորաբար տանում էին Հայաստանի անվտանգության, տնտեսական կայունության եւ մեր երկրից աշխատանքային միգրացիոն հոսքերի կանխատեսելի կառավարման (աշխատանքային միգրանտները աշխատանքային պայմանագրի ուսենալու դեպքում ԵՏՄ տարածքում այլևս չեն գրանցվի եւ դրա համար չեն վճարի) արգումենտներով։ Դայկ Բաքուի խանանը նույնիսկ երրորդ բաղադրիչ որպես՝ անվանեց հումանիտար արժեքային համակարգի ընտրությունը, ի տարբերություն Եվրոպական ան-

Մինչև Արք

ԼՂՅ ՎԵՐԱյաստան սահմանին մաքսակետի հարցը բոլորին էր անհանգստացնում, չնայած անընդիմա բացատրվում էր, թե այդպիսի հարց չկա բանակցված փաստաթղթում, հետեւք մաքսակետի հարց չի առաջանալու, սակայն «Եթե-պան» չէր դադարում, եւ անգամ Ուլրեն Յակորյանին Աժարտաքին հարաբերությունների հանձնաժողովի նախագահ Կրտսակ Զաքարյանի պատասխանից եզրակացության հանգելու տեղ թողնվեց. Զաքարյանն ասում էր, որ եթե այդպիսի իրավիճակ առաջանա, նշանակում է Մաքսային միության անդամ երկրները փորձում են նոր կարգավիճակ տալ հարցին: Ու այսպես կիսատ թողնված պատասխանը ենթադրում է, որ նման դեպքում Յայտանան իրեն կվերապահի Վարչել այնպես, ինչպես իր շահն Եթելաղորում: Նոյն բանը Ենթադրել կարելի է նաև Ադրբեյչանի ԵՏՍ անդամակցության դեպքում: Յավանարար առ ինմա-

տով միշտ ունենք այն դրույթը որ ԵՏՄ անդամ երկրները որեւէ պահի կարող են դուրս գալ ԵՏՄ-ից՝ հայտարարություն անելով, եւ մեկ տարի մնալով Փիլ Նանսապես պարտավորությունների կատարող, մինչեւ պարտքերը սպառվեն: Բայց հենց այդ Փիլնանսական պարտավորությունները եւս թոկ են լինելու մեր զգին:

Մտահոգությունների թվուուն այն, որ Առետրի համաշխարհային կազմակերպության անդամ Յայաստանը ԵՏՄ-ի կազմակերպությունների տարրերը սակագնային համակարգի կծիկում է հայտվելու, թե՛ պայմանագրի կողմանակիցները հավատացնում են՝ ընդդամենք տեխնիկական համակարգման խնդիրներ են: Գազն էժան ենք առնում, երեսուն տոկոս պակաս մաքսատուրով ենք ապահով կենուենու, 750 առանձիւ

իինգ տարի չի թանկանալու. դեռ
ասեք՝ ԱԱՏՕ-ի անդամ երկրության
Ներս ինքնիշխանության կողմէն
դուստ ունե՞ն, երբ միասնական
որոշումներ են կատարում, կամ
ԵՍ-ի պաշտոնյանե՞րը չեն առաջ
սում, որ շարունակելու են համար
մագրոծակցությունը Հայաստանի
տանի հետ՝ ի՞նչ մեկուսացում
Կամ ուրիշ ուսմի՞ց կարող ենք
այդ գնով գենք առնել, որ Ռուսաստանից ենք առնում:

Գլխավոր մտահոգությունը
Ներք՝ հարված Երկրի ինքնին
շախանության ու անկախու-
թյանը (Վիկոլ Փաշինյան, **Ալե-
քսանդր Մարգուլյան**), մեր հարեւան-

Ներ Իրանի եւ Վրաստանի հետ հարաբերություններին, քանի որ առանց ԵՏՄ-ի թույլտվության մենք երրորդ երկրի հետ հարաբերվելու հնարավորություն չունենք: Յայաստանի բարեւպաստ ռեժիմների հետեւածքով օտար ներդրող ներն, այս, կարող են գալ Յայաստան, սակայն հայաստանցին հնարավորություն չի ունենա ինչ-որ գործունեություն ծավալել ու կիեռանա Յայաստանից՝ դեմոգրաֆիական աևշունելի հետեւածքներով (Ը. Փաշինյան): Ա. Արզումանյաննել համոզված պնդում էր, որ ԵՏՄ-ն Խորհրդային Միության ռեինկարնացիայի փորձ է, քաղաքական ենթատեքստով ետևական միության ան-

վան տակ: Որևսաստանում Եօրավոր Վատթարացող տևական վիճակը Յայստանի ակնկալիքները չի արդարացնելու: Յրանտ Բագրատյանն ապելի խորացավ՝ ինք Նիշխանությունը զիշում էլք մեկ-երրորդով, առ դեգիստեգության անցում տարածաշրջանային իմպերիաների. «Տվեր մեզ կառավարությունը՝ չեթ կարողանում», ասաց: Առ փոխնախագահ Շերմինե Սահմանական կայսրությունը էլ վրա բերեց. «Ես ինչ որ դուք ուզում եք՝ ժողով վուրդն է տալիս, ժողովուրդն է տմել է մեզ»:

Խաչատուր Զոքոբեյան
ԵՏՍ-ին միանալը դիտարկեց
անվտանգության, սահմանադր
րականության եւ տնտեսական
շահի դիրքից՝ երեք դեպքում Ե
փաստարկները խնդրահա
ռուս Եւ անիսարիակ անվանե

լով: Վավերացնելով՝ ընտրում
ենք քայլայփող տնտեսություն
գևալու մոտեցումը:

Կտաքրթական է, որ պատգամավորների բազմաթիվ հարցերին, թե հատկապես ո՞ր ապրանքները կամ ապրանքային խմբերն են թանկանալու ԵՏՍ անդամակցությունից հետո՝ Սուրեն Կարայանը հինգվեց ապրանքի կամ ոլորտի անվանումից այս կողմ չանցավ, մինչդեռ ոչ բոլորին կարող է այդ ապրանքների մասին մեկենուահարձական էլեմենտ:

Երկու պաշտոնական էջում տեղադրված տեղեկատվությունը հասանելի լինել. ինչ-որ գաղտնիք միգրուց կար այդ ջրվարկելու մեջ, համեմայնեպս՝ ՀՅ սովորական քաղաքացին կարող է այդպիսի կասկած ունենալ, կամ միգրուց այժմ եժան տվյալ ապրանքները ձեռք բերելու խուճապ չեն ուզում առաջացնել: Համեմայնեպս՝ արտասահմանական պոտառողության դրսելի համարող Զարուիի Փոստանշանին:

ՅԱԿ-ից Եւուն Չուրաբյանը

խոսեց այն հայեցակետից, թե Հայաստանի եւ ժողովրդի շահի առումով ինչպես կվարվէին, եթե իշխանություն լինեին իրենք, առկա պահի իրողություններից, Հայաստանի եւ ժողովրդի շահից եւ անվտանգությունից եւելով: Պարզվեց՝ ևորպէս են, ուղղակի Հայաստան

Կահոնվքը, օծանելիքը, պլաստմասե իրերը, արտերկրյա մսամթերքն եւ կաթևամթերքը, Յայաստանում արտադրվող ապրանքների բոլոր արտերկոյա համարժեները եւ այլ ապրանքներ թանկանալու են: Յավանաբար հասարակ մարդիկ պետք է մոռանան «ֆրանսիական դոլիսի» հասկացությունը: Ու զգիտենք՝ որքանով կարդարանա Սուլրեն Կարայանի հույսը՝ որ այդպիսով կիսթանվի տեղական համանման արտադրությունը: Յամենայնդեպս՝ օրինակ պլաստմասե էկոնավուանգ խաղալիքներ, որոնք մենք գնում ենք մեր երեխաների համար, մերոնք արտադրել դեռ չեն սովորել:

Խմբակցությունների անունից ելույթները գծեցին այս պատկերը՝ բոլորը կողմ էին, բայց «Ժառանգությունից»:

«Ժառանգության» անունից
ելույթ ունեցած Ռուբեն Հակո-
բյանը դժգոհեց, որ Նման կարե-
տր հարցի քննարկմանը Ներկա
չեն վարչապետը, արտգործնա-
խարարը, ֆինանսների նախա-
րարը, սիալ համարեց Արցախի
սահմանին մաքսակետ դնել-չդ-
նելու հարցը բանակցություն-
ներում չբարձրացնելու հայկա-
կան կողմից. «Քիշեր, որոշ ժա-
մանակ հետո Դազգախստանը
բարձրացնելու է այդ հարցը»,
ասաց:

Հեղինե Բիշարյան ու ՕԵԿ-ը
ԵՏՄ անդամակցությունը հա-

Սաակաշվիլին չի դառնա Ուկրաինայի փոխվարչապետ

Վրաստանի նախկին նախագահ Միխեհի Սաակասվիլի հրաժարվել է Ուկրաինայի փոխվարչապետի դաշտում զբաղեցնելու առաջարկությունից:

«Ես հրաժարվեցի այդ առաջարկությունից, բանի որ Վրաստանի բաղադրայի են: Ուրկախնայի բաղադրացիություն ստանալու դեմքում, ըստ Վրաստանի սահմանադրության, ես ինձնաբերաբար կզրկվեմ Վրաստանի բաղադրացիությունից: Եթե այդ առաջարկությունն ընդունեի, առա դեմք է երկար ժամանակով բողնուելի Վրաստանը», ասել է նա «Շուստավի-2» հեռուստաալիքին սկսծ հարցագրությունմ:

«Ումիան» գործակալությունը նեղբերում է Սաակասվիլու այն հայտարարությունը, թե Վրաստանի դաշտանության նախկին նախարար Ալեքսանդր Զվիտսավիլին առաջարկություն է սացել գրադեցնելու Ուկրաինայի առողջապահության նախարարի պարտքում:

⇒ 1 ՀՀ դեստան Մելիքյանը նը ՀՀ իշխանությունների անունից խորհն երախտագիտություն հայտնեց Բոլիվիայի ժողովրդին եւ իշխանություններին Դայոց ցեղասպանության հարյուրամյա տարելիցի նախաւեճին այս կարտուր եւ դասմական իրադարձության կադակցությանը եւ նշեց, որ Բոլիվիայի կողմից այս ճանաչումը նոր էջ է բացում Դայոց ցեղասպանության միջազգային ճանաչման եւ դատապահության գործընթացում եւ ես մեկ անգամ աղացուցում, որ Ժիսոռականության եւ մերժողականության բաղադրային կազմությունը ի գորու չէ դայիքարելու արդարության եւ ճշմարտության հաստատման դեմ։ Բարձր գնահատելով Բոլիվիայի եւ մինչ այդ 21 դետությունների, Մերկոսուրի կազմում են 2՝ Բրազիլիայի եւ Պարագվայի³ օրենսդիր մարմինների, համաշխարհային հեղինակավոր վեց կազմակերպությունների, Վարչատարածականը այդուհետև մարմինների (օրինակ՝ ԱՄՆ 50 նահանգից 42-ի) եւ նաև անապահ բազմաթիվ այրերի կողմից Դայոց ցեղասպանության իրողության ճանաչումը, հայտնենք մի բանի նկատառումներ։

Իսկապես չգիտեմ, այն ժամանակ մեզ ուղղորդեցին, թե ինքնարուս եղավ, սակայն հսկակ է մեկ բան, որ բացահայտ իրողության, կատարված փաստանցագործության համար թուրքական իշխանությունների կողմից մերի ընդունման եւ հատուցման դահանջափրության փոխարեն մենք սկսեցինք աշխարհին աղացուցել անաղացուցելին՝ նոռանալով, որ այս սիոնները բացահայտ ճշնարություններ են եւ աղացուցման կարիք չունեն: Ամբողջ հայաշխարհում թափ առավ մի գործընթաց, որը ուժասպառ ու մի կերպ հանաղազօրյա հացը վաստակող հայությունից ու միայն միլիոնավոր դոլարներ խժուեց, այլեւ մեծ թվով դաշտավարդների կյանքեր ու խեղության մասնակի կակատքեր արժեցավ:

չին Գերչեղը, երբ Հայոց ցեղաստությունը արտահայտություն է դրա արքու էր, Թուրքիայում հազվագյուտ էին այն կոտրելու հախատենությունները. գոյու թյուն ունեցող թուրքերն միա աղբյուրները Թաներ Աշխամ աշխատություններն ու Ռազմական Զարգույության հրապարակումները էին: Որոց մտավորականները կարծիով՝ առաջին հերթի դեմք էր Ծղասել 1915 թ. տեղայի ունեցած մասին քուրք հասարակության իրազեկմանը (որ տասնամյակներ շարունակ սօվության մեջ էր թղղնված): Այս դեմք՝ այդ ժամանակ «Ճանաչումը» ակնկալվում էր բանական հասարակության կողմէց, եւ ոչ թէ դեռության, իսկ փոխհատուցման մասին խոս անգամ չէր կարող լինել:

գործառություններն է իրականացնում նաև «Աղետեսում 1915 հետ» հասարակական կազմությունումը, որի հիմնական առաջնորդությունը թուրքական բանակն է պատճենաբարձր դատավորությունը լայն տարածությունում իր անցյալի կարեւությունը իրադարձություններին բազեկելն է:

კაბ ჩორქაშ ხერმალან არჩეული სამართლის მიერ გადასახლდა:

Նոյնիսկ որու իշխանամետ հոդվածագիրներ, ինչղես Դավան Ալբայրաք կամ Ռասիմ Օզան Ջոնքահյալըն, ավելի հեռու գնալով գրեցին, որ անհրաժեշտ է դաշտունաղես ներողություն խնդրել «անմեղ հայերի դեմ գործված այն չարիի հաճար, որը նման է ցեղասպանության», ակնարկելով նոյնիսկ հնարավոր ֆինանսական փոխառությունների մասին: Ըստ Ալբայրաքի, Վճարելով փոխառություն, որի գումարը «գուցե 5 կամ 10 միլիարդ ԱՄՆ դրաւա» լինի, բայց «Թուրքիան թջջունի նման թեթեացած կլինի» եւ «ցեղասպանության հաճաշխարհային ինդուստրիան կփլուզվի»: Սակայն մենք հայեր ավելի զգն դեմք է լինենք, քանի որ դարձադես այլևս գրկված են խարվելու ռռայլությունն ունենալու հնարավորությունից: Դարկավոր է ընդամենը հիշել, որ Էրդղանը ոչ միայն հրաժարվեց ներողություն խնդրել թուրքական ռազ-

Էռլիկիայի խորհրդարանն էլ ընդունեց Յեղաստանության փասթ

մարիս ուղին՝ բարոզական, սա
տեսական, լոքիստական ե
վեջաղես նաեւ իրավական
հարթություններում հանդես գա
ռողես դաշանցաւեր եւ սփերի
հանցագործների ժառանգորդ
ներին ոչ միայն առերեսվել սե
փական դասմությանն ու հրա
դարակավ ներողություն խնդր
րել, այլև փոխհատուցել հայ ժո
ղովրդին դաշճառած բոլոր տե
սակի վնասների համար: Դա
տուցումը դարձնակում է հետե
ւայ հինգ բաղադրիչները.

A black and white photograph showing a man standing on a wooden platform or dock, surrounded by numerous small, rectangular objects, possibly boxes or packages, stacked in rows. In the background, there are vertical structures, possibly poles or part of a building, and some foliage. The scene suggests a storage area or a loading dock.

մական օրումի սխալի համար, որի հետևանքով 2011 թ. 33 մարդ սղանվեց բրդական Ողբուսի գյուղում, այլև ամբարտավանորդն հայտարարեց «Վճարի հատուցումը տվել են», ել ինչ են ուղղում։ Կարծում եմ սա այն դեղիքից է, եթ ընդունված է ասել՝ մեկնաբանություններն ավելորդ են։ Իսկ հայերի դեմքում թուրքական հիշանությունների կողմից արվող «փոխհատուցման» միակ առաջարկը ցեղասպանության զոհերի ժառանգներին երկիր վերադարձի ու բաղադրական իրավունք ընորելը է եւ դա հայտարարվում է ի լուր ամենին որպես մեծ գիօնողություն։

ա. 1923-1965 թթ.՝ հիշատակի եւ սպու ժղան. Երբ ցեղասպան-ված ու բնօրրամից կտրված արևմտահայությունը մազարուծ լինելով իրական ոչնչացումից, միանալիք ջանելու գործադրելով աստիճանաբար կարողացավ լուծել հանաժագորյա հացի ու հոգնելու-մշակութային կառույցների ստեղծման խնդիրը:

թ. 1965-2000-ական թթ.՝
դոգրելումի, վերազարդողի ու
վրեժի. Եթ հայ ժողովուրդն իմ-
նաբերաբար թե ուղրողված՝
ներդրեց բոլոր ջանները ցեղաս-
դանության իրողությունը որպես
կատարված փաստ հաճախար-
հային համրությանը ձանաչել
տալուն:

գ. 2000-ական թթ.- մեր օրեր՝ դահանջաշիրության եւ հատուցման. Երբ Հայոց ցեղասպանությունը հայության համար դարձավ ամենակարենը եւ անհաղաղ լուծնան կարո՞ս խնդիր եւ սաացավ իրական ու իրատեսական դատկեր. «Դահանջաշիրություն եւ արդարացի հատուցում» ձեռակերպմանը:

Ավելին, Երկար ու ձիգ տարիներ ղարզամբես լրության մասնակած խնդիրը, կուտակված ցավն ու հզորների անարդար ղահվածքը ղոռոթեկաց 1965-ին՝ Եղեռնի կեսդարյա տարելիցից ժամանում: Աշխարհասփյուռ հայությունն ամենուրեք ոչի ելավ, ճշաց, Երկրագնդի բնակչիներին ականջալուր դարձեց XIX դարի վերջին եւ XX դարի սկզբին տեղի ունեցած բոլորին հայսնիքուրի կողմից նոռացության մատնված հայերի ցեղասպանության մասին:

սակի վնասների հաճար: Դա
տուցումը դարձնակում է հետեւ
յալ հինգ բաղադրիչները.

 Կրների խորհրդարանների կանույնիսկ Թուրքիայի կողմից ցեղասպանության ճանաչման ախտածեռնությունների վրա 2004 թ. «Նորբա» դարբերականին սկած հարցազրույցում դիմելով թյալակցին՝ նա միանգամայն իրավացիութեաւ ասում է՝ միթե ձեր դասմությունը ճշնաժացի կլինի, եթե բուրերն այժմ ճանաչեն: Ես իմ դասմության վրա կասկածներ չունեմ: Ես ցեղասպանության ճանաչման կամ չճանաչման խնդիր ել չունեմ: Դա մարդու իրավունքներ եւ խողի հարց է: Դա իմ խնդիր չէ, ես այս լավ գիտեմ, թե ինչ դաշտել մեզ անցյալում:

Նկատենք, որ միայն 2007 թ.
Դաս Դիմի սղանությունից
հետո, Թուրքիայում 1915 թվի Ե-
ցեղասպանության ճանաչման
օրը բնարկումները մի նոր շ-
ջադարձ արձանագրեցին: 2007
թ. մարտին հիմնադրվեց «Վե-
ցեղասպանության ոլ ազգա-
նականությանը» կարգախոսու-
թանիքում նշանակած հասա-
րակական կազմակերպություն:
Այս երեք տարի անց, նրա նախա-
ձեռնությանը Սամարովի Թա-
սիմ հրադարակում տեղի ունե-
ցավ աղրիսանչորսյան առա-
ջն միջոցառումը: Իսկ մինչ-
այս, 2008 թ. Այս Բայրամօրում

Դ ոիմանկարներ-Հայոց ցեղա
- ղանությունը Վերաբրածնե
- 99 լուսանկար» ցուցահանդ
- սը՝ Դիարբեիրի բաղաբաղես
- րանի եւ ֆրանսահայկական
- «Երկիր Եվրոպա» ՀԿ-ի համա
- տեղ կազմակերպությամբ: Բա
- նաթիվ մտավորականներ, հս
- ճալսարանականներ, հետազ
- տողներ կամ ակտիվիսներ,
- բոլի իրենց համարում են ձև
- խակողման կամ ազատակա
- գրում են դետական ճանաչմա
- ն եւ դետության անունից հայերի
- ներողություն խնդրելու անհր
- ժեսության մասին: Բայց քեզ
- են խոսում նճանօրինակ ձև
- նաշման նշանակության
- համարես ցեղասպանությա
- զոհերի ժառանգների արդար
- թյան վերականգնման դպ
- հանջներին տրվելիք դատա
- խանների մասին: Փոխհաս
- ցումների հարցը եւ թե ինչ ձեռ
- նրանք կարող են տեղի ունենա
- միայն մի բանի մտավորակա
- ների ու ակտիվիսների կողմից
- արծարելելու դարագալում:

Այդ տարիից էր նաեւ 2014 ապրիլին Երդողանի հրապարակած «ցավակցական ուղերձը» որով թուրքական իշխանական գումարները փորձում են ցույց տալ, որ վերջինս «համատեղ ցույցի» եւ «արդար իշխողության» ձևաչափության վրա հիմնված մոնուն են որդեգրել, որը նախակի առաջին գործերի նախարար ներկայիս վարչապետ Ահմեդ Դավութօղլուի խուսանապելուն մի

արվող «փոխհատուցման» միակ առաջարկը ցեղասպանության զոհերի ժառանգներին երկիր վերադարձի ու բաղաբացիության իրավունք ընուհելն է եւ դա հայտարակում է ի լուր ամենին որդես մեծ զիջողություն:

Ահա այս խորապեսկերում եւ 100-ամյա սարելիցին ընդառաջ, թերեւա ավելի է կարեւորվում Բոլիվիայի խորհրդարանի որոշումը: Մեր Երախտագիտությունը հայտնիով նրանց ու Հայոց ցեղասպանությունը ճանաչած բոլոր կառույցներին, ընդգծենք, որ մեզ հանար այլևս ավելի կարեւոր ու առարկայական է, ավելին՝ հրամայական, հատուցում դահանջելն ու մեկդարյա սպասված արդարաւության վերականգնումը: Դրա հանար էլ հենց այդ խնդրում մեզ աջակցելն ու զորավիրա լինելն է այժմ ավելի հրատապ, ինչն էլ այսուհետ կակնակալենք մեր բարեկամներից:

30.11-03.12.2014 p., Grbiwū

1, <http://mfa.am/ /press-rel/item/2014/11/30/bolivia-genocide/>:
2. Լրաց ժեռույթ:

2, Սովոր տեղուա:
3, Քովհանճիսյան Ն., Արմենցիդը
Ժանաչված ցեղասպանություն է, Ե.,
2012 է, էջ 201.

2010, № 234:

4. Արտասից լուծով, Հատուցումներ
Դայոց ցեղասպանության դիմաց, Դա-
յոց ցեղասպանության հատուցումներ
ուսումնավիճան խմբի գելքոց, Վեր-
նական գելքոցը ստումբեր 2014, Դե-
ղինակային հրավումը՝ Աքֆեր դե Զա-
յասի, Ձեռներ Օ. Սահմանիկին, Արա-
Պատամին, Յենիր Գրիգորի, հրատարա-

ԱՐԱՄ ՍԱՔԱՐՅԱՆ

բաղամական վերլուծաբան,
բանասիրական գիտությունների
թեկնածու

Ուսաստան-Արեմուսի հարաբերությունները վերածվեցին իշխական սնտսական դատերազմի: Լոկ «Սառը դատերազմ» եղր այլևս չի արտահայտում այն իրավիճակը, որում հայտնվել է աշխարհը արգելամիջոցների դատերազմի արդյունքում: Ուսաստանի Դատության համար ազգային ղետականության կայունության եւ փաղաքակրթական դերի իրավունքի իշխական բնույթում է ընթանում: ԱՄՆ-ը եւ ԵՄ աննախադեռ ծնունդներ են գործադրում դաւանական Մովսեսի վրա՝ ձգտելով համաժողովրդական դժոխություն եւ ղետականության խարիսխում առաջանալ:

Այն, որ միաբնեւու աշխարհի ձեւավորումը անցավ ու թեթև չի լինելու, դեռ տարիներ առաջ զգութացնում էին այս խղաքաբեներ: Բայց այն, որ խղաքակրթությունների դաստերազմը կարող է այս ժամանակներում աշխարհի ուժեղ թեւեները, դեռ մի խանի ամիս առաջ դժվար է կանխատեսել: Պարզից էլ դարձ է, որ Ռուսաստան այս աննախադեմ ճնումներին չի ենթակվելու եւ չի կրանալու, դա հասկանալի է նրա դասմությունն ինացող յուրաքանչյուր մեկի: Բայց այն, որ մաստեսական մրցակցությունը թե նամանի բնույթ է ընդունում, սիհուս է եղակացնել, որ նույն ժամանակներս մենք ականատես ենք լինելու գլորալ վերածելումների եւ ոչ միայն խոլ, այլ միանգամայն հնչեղ հակասությունների: Միջազգային հարաբերությունների առ դիսուներ կիսում են այն կարծիքը, որ գլորալ հակասությունների բացահայտման ու սրման մեր օրերում մենք ականատես ենք լինելու նոր խղաքական-մաստեսական կոնֆիգուրացիաների, որոնք ընդիուդ կարող են փոխել աշխարհի դիմագիծը:

Ոուս-քուրքական տնտեսական համաձայնությունները

Նախագահ Վլադիմիր Պուտինի կատարած այցը Անկարա դարձավ մեզ հետաքրքրող շաբաթվա թիվ մեկ իրադարձությունը։ Եթև մինչեւ այցը հայտնի էր, որ Թուրքիան որդես է Եվրասիական տարածաշրջանի խոռոչ տնտեսություն, չի դաշտավայրում Արևմուտքի արգելամիջոցները եւ ճանապարհ է սեփական տնտեսական շահերի վրա հիմնված ինքնուրույն բաղադրականություն Վարել Ռուսաստանի հանդեմ։ Դայտնի է նաև, որ Ռուսաստանը եւ Թուրքիան տարածաշրջանում միաժամանակ են մրցակցող, են հանգործակցող բաղադրականություն են պարու։ Դեռ 2008թ. օգոստոսյան տաերազմից հետո բոլոր դիտողները եւ մեկնարանները միակարծիք էին, որ Ռուսաստանի դերը եւ ազդեցությունը Դարավային Կովկասում մեծանում է, ինչն իր հերթին նվազեցնում է բուրգական մկրտումները նոյն տարածաշրջանում ավելի մեծ դերակատարություն սահմանելու հարցում։ Դայտնի է նաև, որ Ռուսաստանը եւ Թուրքիան մտադրություն ունեն երկկողմ առեւտիքավայններ հասցեներու միջնեւ տարեկան հայրու միլիարդ դրամի, ինչի մեծագույն մասը դեմք է բաժին ընկներ մատակարարվող գագի ծավալների մեծացնմանը։ Դայտնի է նաև, որ այնուհի սկզբունքային հարցերում, ինչպես, օրինակ, սիրիական ճգնաժամն է կամ իրադրությունը Սերքավիր Արեւելքում, Ռուսաստանը եւ Թուրքիան ունեն իրարից էամես տարբեկող, եթե չասենք հակասող մոտեցումներ։ Եվ, այսուհանդեռ, Անկարայում անցած երկկողմ բարձր մակարդակի բանակցությունները կարենու իրադարձություն դարձան ոչ միայն տարածաշրջանի, այլև աշխարհի մակարդակով։ Թուրքիան սացավ իր ակնկալած գագի ծավալներն իր ուզած գնով, ինչը Ռուսաստանին էլ ավելի բան ձեռնուու է՝ Ակադ

ունենալով, որ նա խսդիր է դրել դիվերսիֆիկացնել իր գաղային բաղադրականությունը: Ուստական եւ թուրքական լրապահոցների միահամուռ կարծիքով այս այցը հաջողված է երկու կողմերի համար եւ խորհրդանում է սնտեսական հարաբերությունների նոր մակարդակ: Թուրքիան եկող տարի նախագահելու է G20-ում եւ նրա հետ ոչ միայն սնտեսական, այլև բաղադրական լուրջ երկխոսությունը սկսում է դառնալ կարենու գործոն ներկայականի տարածաշրջանում:

Այս բանից հետո, երբ Արևմուտքը սկսեց արգելամիջոցներ կիրառել դաշտնական Սովորակայի նկատմամբ, Թուրքիայի գյուղանմտեսական նթերների առարկումը Ռուսաստան աննախադեռ մեծացավ։ Այդ մասին էին վկայում Վերին Լարսի անցակետով անցնող մեր բոլոր հայրենակիցները։ Այս կարճ ժամանակահատվածում, օրինակ, դարձ դարձավ, որ եթե

ման հարցում սկսում են համադրվել
swrþtr cwhþr:

Դայաստանում կառուցվող հյուսիսի հարավ ավտոմայրուղին եւ մեր Երկաթուղին լիաժետ ընչելու իրական հեռանկա են ունենում :

**Համարյութեական
համախմբման հարցը
մեզ համար**

2015թ. մենք նույն ենք Հայոց ցեղաստանության 100-ամյա տարելիցը: Մերսա տահայության բնաջնջումը եւ հայրենագրկումը, ինչպես հայտնի է, տեղի ունեցավ Առաջին աշխարհամարտի տարին: Եթիւն եւ դրանից հետո նաև այն դառնով, որ Երիտրութեան եւ նրանց նման մասնութեան աշխամ հայությունը դասվալ է Օսմանյան կայսրության ծրագրերի համար՝ միանալու Կովկասի եւ Կենտրոնական Ասիայի թյուրքալեզու ազգերի համար:

Նույլում: Բայց սացվում է այնպես, որ այդ կառույցի մեկ անդամ՝ Ղազախստանը մեր դաշնակիցն է ԵԱՏՄ-ի եւ ՀԱՊԿ-ի գծով, իսկ մյուս անդամը՝ Ղրղզստանը՝ ուղևով հավակնում է դաշնալ ԵԱՏՄ-ի անդամ։ Յայսին է, որ Ղազախստանը հետևողականորեն հանդես է գալիս Ուլսաստանի եւ Թուրքիայի հարաբերությունների սերտացման օգին։ Վերջին ժամանում ռուս բազմագետներն ուսադրություն են դարձել այն հանգամանքի վրա, որ ԵԱՏՄ-ին անդամակցելուց հետո կարող են բազմապատճեն կայատան-Ղազախստան փոխահավետ ընտեսական հարաբերությունները։ Թուրքմենստանը եւ Ուզբեկստանն այդ կառույցի անդամ չեն, բայց թյուրքական աշխարհի մի մասն են եւ նրան էլ են շահագրգուված ըստ ամենայնի զարգացմելու հարաբերությունները թյուրքական աշխարհի երկրների հետ։ Քետարքական է, որ 21-րդ դարի

Օռւաստան-Թուրքիա նոր ստեղծական մերձեցումը Եւ Հարավային Կովկասը

այս հարցի լուծովն է:
Երկրորդ՝ Ռուսաստանում սկսել են խստացնելու գործընթացը Վրաստաճին կաղղող նոր ավտոմայրուղու ժինարարության մասին թե ինչ են մատուց Վրաստաճի բաղադրական շրջաններում այս հարցի մասին միանալու առաջման դժվար է ասել բայց դարձ է, որ Վրաստանում հյուպիս հարավ Տրանսունդական միջանցքի լիարժեցի գործարման կողմնակիցները հիմա շատ ավելի շատ են, քան նախկին նախազարդ Սաակասվիլու հիմանության տարիներին: Փաստում ստացվեց այն դեպք, որ այս մայրուղու լիարժեցի գործարկ

Ի՞ն: Այս զգայուն եւ մեզ համար շատ ցած վայի թենան ունի նաեւ դասնության դասեր: Կասկածից վեր է, որ հայ-թուրքական հարաբերությունները բնականու են նորմալ կիանարվեն միայն այն բանի հետո, եթե թուրքական դեսությունը եւ թուրքական հասարակությունը իրենց մեջ ուժ կցնեն դաստիարակես ճանաչելու եղանակարարությունը: Հայոց ցեղասպանության փասթը: Հայաստանում ուժադրությամբ հետևում են հայ եւ թուրք, հայ եւ ֆուրդ հասարակական-ֆաղաքական գործընկայությունների միջեւ վերջին շրջանում ծավալած սիրության մեջ եւ երկխոսությանը են փորձում են հասկանալ, թե ո՞ւ է տանուայդ: Երկխոսությունը: Արդյո՞ւ դեմի ճանաչում եւ դասադարում դրանից քիչու ինքնանագրմանը եւ հետեւանեների վերացմանը: Թե՞ դեմի խորամանկ մանեւրում, որի մարտավարական նորատակն ըստ ազգագույն վնասներով անցկացնելու 2015թ.:

Պարզ է նաեւ, որ Լեռնային Ղարաբաղ ի հակամարտության կարգավորման ուղղությամբ գործադրվող ջանմերում ճոշական ժամանակներում էական առաջնորդաց չի սղասպիսմ: Սա նօանակութեան խնդրին տեղյակ բաղադրական կարգություն են սացել ավելի ազատ եւ ընդիմանուր դաշտում: Տողություններ ամենու այս հարցում ուղարկած վագֆվող հեռանկարների մասին: Ուզուեմ հիմքեցնել, որ Հայաստանը միջազգային աշխարհում կառուցցներում մինչեւ այժմ հանդես է եկել Թյուրքական ղետությունների համագործակցության կազմակերպության դիմունու այդ կառուցցներու անդամանության (Թուրքիան եւ Ադրբեյջանը) Հայաստանը դեմ վարում են թշնամական բաղադրական աշխարհում:

բնութագրական հատկանիւներից մեկն այն է, որ բյուրական աշխարհի անդամ ազգերի թվաքանակը աճում է Եւ սկսել է հավասարվել արեւելասպավիճական աշխարհի ազգերի թվաքանակին: Ուսասանում անդուզ ջաներ են գործադրվում ազգային համերաշխության Եւ բաղադրիական համախմբման ուղղությամբ Եւ կան դրա բազմաթիվ հաջողված օրինակներ (օրինակ՝ Թաթարստանի կամ Չեչնիայի հարաբերությունները Մուսկովայի հետ): Ղազախստանը հետևողականութեն առաջ է մղում բազմազգ, բազմակրոն Եւ բազմանշակրութային հասարակության կերտման ու զարգացման իր ժեալականը՝ առանցքով ունենալով դադախների Եւ ռուսների համերաշխությունը: Ընդհանրաբես, Եվրասիական գաղղափարախոսության հիմնում, ինչողև Բազ հայսնի է, ընկած է ռուսների Եւ բյուրական ժողովուրբների հանակեցության Եւ համագործակցության բնական նկաված իրամայականը: Այդ հենքի վրա Են գրվել Եվրասիականության բոլոր հայսնի աշխատությունները:

Այսօր, Հայոց ցեղասպանությունից հարյուր տարի անց, Հայաստանը Հարավային Կովկասում Ուստածանի անենաւերև դաշնակիցն է: Թյուրբական ժողովուրդները համախմբվելու, մինչանց հետ հարաբերվելու եւ համագործակցելու ժանապարհներն արդեն գտել են: Միամտություն է կարծել, որ մեզ կարող է հաջողվել ռուս-թյուրբական եւ ռուս-թյուրբական հակասությունների վրա խաղալը: Ավելի բնական է նաև այս, որ Հայաստանը դեմք է գտնի թյուրբական աշխարհի հետ Անդրածնակ հարաբերվելու սեփական ադամադացիոն մէխանիզմները: Սա չի նշանակում զիջումների գնալ մեր դժվար դաշնությամբ ձեռք բերված նվաճումների հարցում: Սա նշանակում է հասկանալ մեր բարդ աշխարհի այսօվա բաղադրական հրամայականները եւ հեռու մնալ ավելորդ անգամ թիրախ դառնալու փորձությունից: Դեմք է լսելի դարձնել հայ արեւելագետների, բաղադրեների եւ մասնագետների ձայնը, որոնց միանգամայն ի վիճակի են որակյալ հետազոտություններ կատարելու այս ասդարեզրմ: Հայաստանում դեմք է ձեւավորվի դետական եւ հասարակական դահանջարկ լուրջ երաշխավորությունների եւ գործելակերպի ուղղությամբ: Ամենավայ զարգացման սցենարը համագործակցության այնպիսի լրացուցիչ մեխանիզմների գործակումն է, որը կստացի մեր դրական սպասումների իրականացմանը ԵԱՏՄ-ին անդամակցությունից:

